

ДІТЯМ ПРО УКРАЇНУ

ПРО ДОНЕЦЬКУ ОБЛАСТЬ

РОЗТАШУВАННЯ

Донецька область розташована на південному сході України в межах Донецького кряжа, Приазовської височини та частково Придніпровської низовини. На заході межує із Запорізькою та Дніпропетровською, на північному заході з Харківською, на північному сході з Луганською областями України та з Ростовською областю Росії. З півдня область омивається Азовським морем.

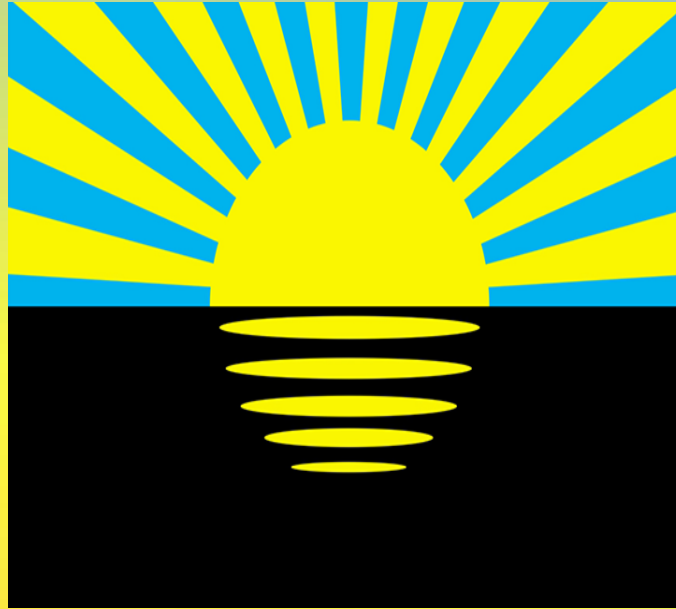

Обласний центр – місто Донецьк.

Найбільші міста області: Маріуполь, Макіївка, Горлівка, Краматорськ.

Герб
Донецької області

Прапор
Донецької області

ІСТОРІЯ МІСТА

Засновник сучасного Донецька – англійський інженер Джон Юз. Саме він у 1872 році (рівно 150 років тому) заснував донецький металургійний завод, який згодом став найбільшим виробником чавуну в країні. Завдяки стрімкому розвитку промисловості, кількість населення зросла від 164 людей до 32 000 у 1907 році. Місто називали Юзівкою – саме на честь Джона Юза, а самого Джона місцеві кликали Іваном Івановичем. У 2001 році в Донецьку встановили пам'ятник на честь Юза, який за задумом скульптора встановлений на низькому постаменті – це символізує доброту підприємця, який ніколи не ставив себе вищим за інших. На честь Юза в 2014 році була викарбувана монета номіналом 2 гривні, а найпопулярніше смажене насіння в Донецькій області має назву «Юзівське».

ДОНБАС – СЕРЦЕ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

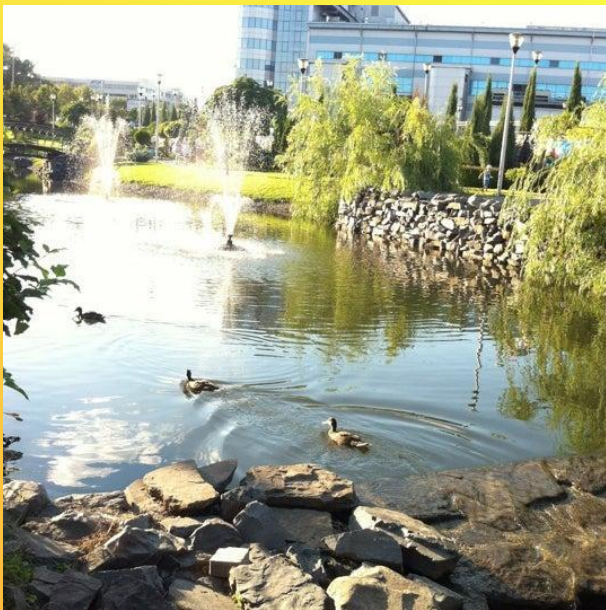
Промисловість Донецької області відома не лише завдяки металургійному комбінату. Лише в одному Донецьку розташовано безліч підприємств, що займаються чорною та кольоровою металургією (металопрокатний та електрометалургійний заводи), видобовуванням коксу з вугілля («Донецьккокс»), видобуванням вугілля («Донецьквугілля», «Донвугілля»), машинобудуванням («Донецькгірмаш», завод гірничорятувальної апаратури «Респіратор»), хімічною промисловістю, виробництвом будівельних матеріалів та іншою виробничою діяльністю.

Відомим підприємством у Донецьку є «Київ - Конті» — одна з найбільших фабрик кондитерської продукції в Україні. Окрім виготовлення смачних солодоців, підприємство відкрило для містян однойменний парк.

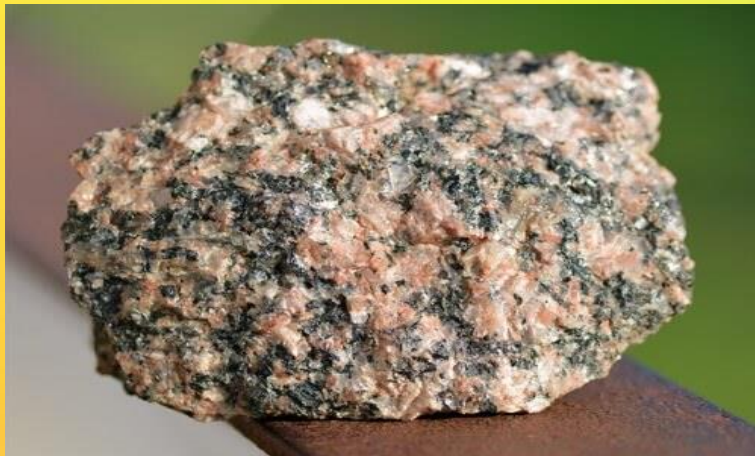

В інших містах Донецької області також добре розвинена промисловість. Відомими виробництвами Маріуполя є металургійний комбінат «Азовсталь» та металургійний комбінат ім. Ілліча. Під час війни у 2022 році «Азовсталь» став відомим на весь світ завдяки обороні українських військових, а місто отримало статус «Місто-герой України». Дружківка відома заводом металевих виробів, машинобудівним заводом та порцеляновим заводом, який славиться своїм посудом. Всі ми вживаємо сіль, яку видобуває «Артемсіль», але не всі знають, що це підприємство постачає сіль в 22 країни та є одним з найбільших у всьому світі.

Донецька область має в своїх надрах унікальні поклади кам'яної солі, білої глини, яка використовується для виробництва якісної порцеляни, а також ртутної руди, цирконію, гранітів, крейди, вапняків і навіть алмазів.

ЩО ТАКЕ ШАХТА?

Ми назвали Донецькі підприємства, що займаються видобуванням вугілля. Але де ж саме це відбувається? Донецька область славиться своїми шахтами. Шахта — це виробництво, що розташоване глибоко під землею. Саме в шахті шахтарі за допомогою різноманітних механізмів видобувають корисні копалини, зокрема — вугілля. Шахтарська праця одна з найважчих та небезпечних, адже в шахті відсутнє свіже повітря — його подають через спеціальні установки, а температура може сягати 60°C.

Ми знаємо, що в шахтах працюють шахтарі, але що ж вони там роблять? Давайте подивимося цікавий та пізнавальний мультфільм про працю в шахті. Отже, шахтар – це вкрай небезпечна й складна професія, адже працюють вони на глибині від 800 м до 4 км. Шахтарі займаються видобуванням корисних копалин в шахті, глибоко під землею.

«ШАХТАР» – ЧЕМПІОН

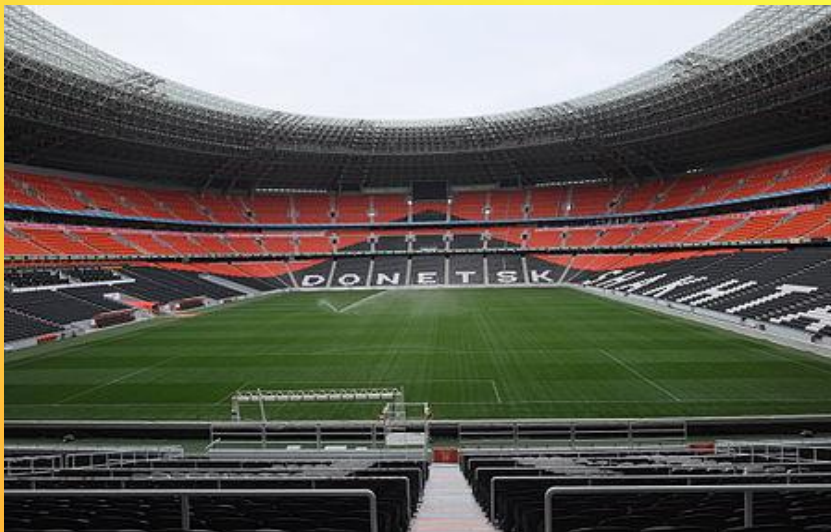
Слово «шахтар» асоціюється у всіх українців не лише з вугільними шахтами. Саме на честь шахтарів була названа футбольна команда, яка стала легендарною. Нині футбольний клуб «Шахтар» є одним з найтитулованіших клубів українського футболу, тридцятиразовим чемпіоном України, восьмиразовим володарем Суперкубку України, володарем кубку УЄФА 2009 року та постійним учасником Ліги чемпіонів УЄФА. Історія «Шахтаря» починається саме з часів Джона Юза, який заснував «Юзівське спортивне товариство».

«ДОНБАС АРЕНА»

Цей відомий на весь світ стадіон було відкрито в самому центрі міста – у донецькому парку культури і відпочинку, 29 серпня 2009 року, саме в день найважливіших свят міста – Дня шахтаря та Дня міста. Стадіон розрахований на 50 000 глядачів. Це перший стадіон у Східній Європі, спроектований і побудований відповідно до стандартів категорії «п'ять зірок». Під час чемпіонату Європи з футболу у 2012 році на «Донбас Арені» відбулося три матчі. З 2014 року через російсько-українську війну на Донеччині матчі на стадіоні не проводяться.

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ДОНЕЦЬК

Донецьк називають містом троянд. У 1970 році ЮНЕСКО визнала його найбільш озеленим високоіндустріальним містом. У 2022 році троянди з Донецької області висадили у Львові як символ єдності східної та західної України.

18 травня 2012 року Донецьк допоміг встановити рекорд Гіннеса. Під музику Йоганна Штрауса, перед будівлею Донецької обласної ради, жителі міста танцювали кадрилиль разом з танцюристами, які були на інших площах Європи. Загалом у заході взяли участь понад 30 тисяч танцюристів, які вийшли на вулиці 50 міст семи країн світу.

Унікальним у всій Європі є донецький парк кованих фігур. Він був відкритий у 2001 році, а починаючи з 2005 тут щорічно проводиться міжнародний фестиваль ковальської майстерності «Парк кованих фігур». Найгарніші витвори мистецтва залишаються Донецьку в подарунок.

Ще одним прекрасним місцем для відпочинку в центрі Донецька є парк Щербакова, який розташований на узбережжі двох ставків. Ще з 10 століття тут зупинявся заїжджий цирк та проводилися масові гуляння.

В Донецьку розташований найбільший в країні штучний ліс – це заказник, Великоанадольський ліс. Його заклав понад півтора століття тому Віктор Графф, який довів, що в степу можливо штучно створити ліс. Зараз в центрі зеленого оазису ховається озеро з цілющими радоновими джерелами. А біля центрального ставка знаходиться сучасний центр відпочинку – «Форест-парк».

Символом Донецької області є терикони – рукотворні гори, складені породними відвалами внаслідок видобутку вугілля. Частина донбаських териконів горить (через самозаймання органічної речовини), при цьому температура речовини всередині терикона перебуває в межах 100—800°C. Тільки біля вугільних шахт Донбасу відомо близько 700 териконів (у Донецьку – 89, а в Макіївці – 68).

ДИВОВИЖНІ МІСЦЯ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дивовижними є Дружківські кам'яні дерева – це залишки великих вічнозелених листяних дерев Араукарій, що росли 250 мільйонів років тому, до появи моря. Мільйони років тому на території пам'ятника природи було величезне море. Від нього залишилися окам'янілі морські їжаки та акул'ячі щелепи. Згодом морська вода вимивала органічні речовини зі стовбурів дерев і вони окаменіли. Це явище природи є вкрай рідкісним і спостерігається також в Австралії та американському штаті Аризона. Серед дружківських скам'янілих дерев найбільшим є стовбур, довжина якого шість метрів, а діаметр – один метр.

Перлиною Донбасу, Донецькою Швейцарією, називають Святогір'я. На берегах річки Сіверський Донець розташувався природний парк «Святі гори». На території колишнього Свято-Успенського монастиря був заснований Святогірський історико-архітектурний заповідник. У Святогір'ї живуть 256 видів тварин. У 2008 році крейдяні гори Святогір'я були занесені в ТОП-100 Всеукраїнського конкурсу «Сім природних чудес світу».

Найдавніша будівля на Білосарайській косі – маяк Ейфеля, збудований у 1836 році. Білосарайський маяк – це біла 22-метрова восьмигранна вежа, світло від якої видно на відстані 20 км. Зараз від нього залишилася одна стіна, проте зберігся 400-річний якір турецької галери, знайдений археологами. Мало хто знає, що на узбережжі Азовського моря в Донецькій області розташовані населені пункти Ялта та Урзуф, що були засновані грецькими переселенцями з Криму.

Білокузьминівка – живописне село Костянтинівського району. Саме тут розташована Крейдова скеля. Підніматися на скелю треба обережно, бо під ногами слизько. Проте на висоті 25 метрів відкриваються неймовірні краєвиди. Вік крейдової скелі – майже 90 млн. років. Деякі скелі схожі на пальці чи вітрила.

Розташований у Горлівці **Музей мініатюрних книг** – єдине в Україні такого роду зібрання. В основу експозиції покладено колекцію інженера-будівельника з Горлівки Веніаміна Разумова, який збирав її протягом багатьох років. Його іменем згодом назвали музей, що відкрили в Горлівці. Тут зберігається понад 10 тисяч мініатюрних видань та мікрокниг розміром менше макового зернятка. Серед таких книжок – збірка віршів Пушкіна, що в 60 разів менше маку. Деякі книжки виготовлені в XVIII-XIX століттях. Представлені роботи, що побували в космосі та виконані на людській волоссіні.

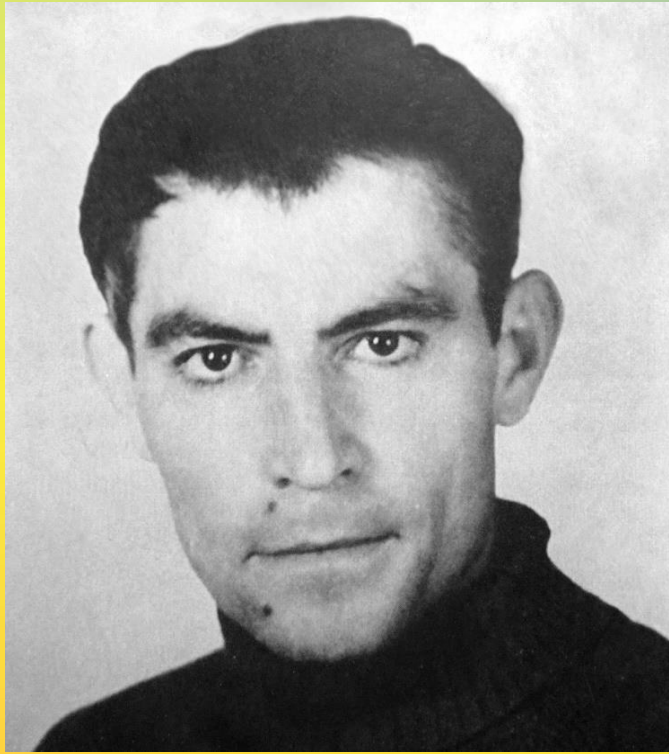

Унікальним творінням природи є Кам'яні могили, які розташовані посеред степу Володарського району. 2 мільярди років тому тут сталося виверження вулкану, після чого залишились скелі, висота яких 70 метрів. Територію заповідника оточують два кільця курганів діаметром 9 та 18 м. На яких учені знайшли багато наскельних малюнків та написів різних часів. Також серед степу встановлені давні скульптури – кам'яні баби.

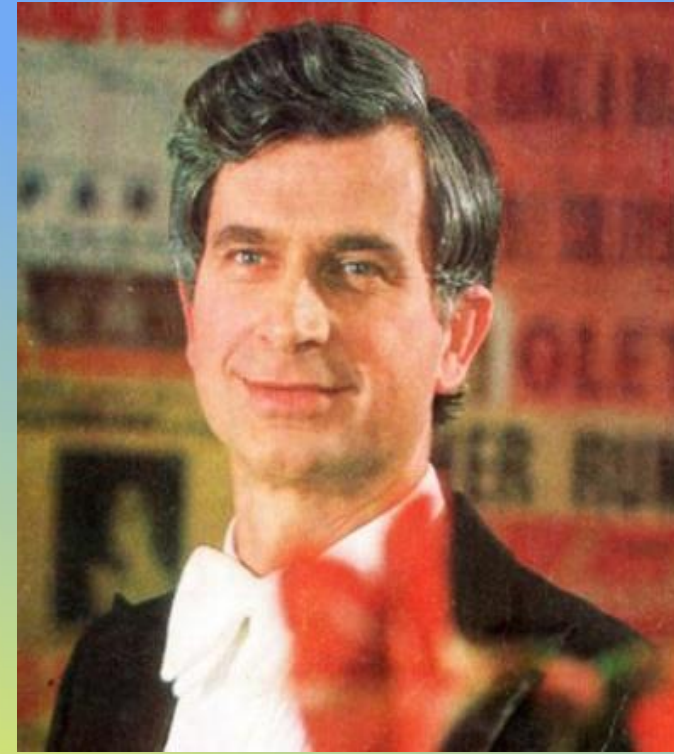
Люди, які прославили Донецчину

Василь Стус – український поет, перекладач, публіцист, літературознавець, правозахисник, борець за незалежність України у XX столітті.

Леонід Биков – український радянський актор, режисер і сценарист, заслужений та народний артист.

Анатолій Солов'яненко – Герой України (2008, посмертно), всесвітньо відомий український співак та громадський діяч, народний артист.

Отже, Донецька область – це надзвичайно гарний край України. Донеччина славиться цікавою історією та потужною промисловістю, захоплюючою культурою й дивовижними місцями, історичними пам'ятками та видатними людьми.

